

Downloaded via the EU tax law app / web

62010CJ0578

DOMSTOLENS DOM (Tredje Afdeling)

26. april 2012 (*1)

»Artikel 18 EF og 56 EF — motorkøretøjer — anvendelse i en medlemsstat af et udlånt privat motorkøretøj, der er indregistreret i en anden medlemsstat — pålæggelse af afgift på dette køretøj i den første medlemsstat ved køretøjets første anvendelse på det nationale vejnet«

I de forenede sager C-578/10 – C-580/10,

angående anmodninger om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 267 TEUF, indgivet af Hoge Raad der Nederlanden (Nederlandene) ved afgørelser af 12. november 2010, indgået til Domstolen henholdsvis den 6., 8. og 9. december 2010, i sagen

Staatssecretaris van Financiën

mod

L.A.C. van Putten (C-578/10),

P. Mook (C-579/10),

G. Frank (C-580/10),

har

DOMSTOLEN (Tredje Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, K. Lenaerts, og dommerne R. Silva de Lapuerta (refererende dommer), E. Juhász, T. von Danwitz og D. Šváby,

generaladvokat: J. Kokott

justitssekretær: A. Calot Escobar,

på grundlag af den skriftlige forhandling,

efter at der er afgivet indlæg af:

—

den nederlandske regering ved C.M. Wissels og J. Langer, som befuldmægtigede

—

den finske regering ved J. Heliskoski, som befuldmægtiget

—

Europa-Kommissionen ved D. Maidani og L. Lozano Palacios samt R. Troosters, som befuldmægtigede,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse i retsmødet den 1. december 2011, afsagt følgende

Dom

1

De præjudicielle anmodninger vedrører fortolkningen af artikel 18 EF og artikel 56 EF.

2

Disse anmodninger er forelagt inden for rammerne af tre tvister mellem Staatssecretaris van Financiën (statssekretæren for finanser, herefter »Staatssecretaris«) og henholdsvis L.A.C. van Putten, P. Mook og G. Frank vedrørende en efteropkrævning, som de tre sidstnævnte modtog som følge af manglende betaling af afgiften på personbiler og motorcykler (herefter »VM-afgiften«) ved en kortvarig anvendelse af sådanne køretøjer, som var stillet vederlagsfrit til rådighed for dem af fysiske personer, som er bosiddende i andre medlemsstater.

Retsforskrifter

EU-retten

3

Artikel 1, stk. 1, i Rådets direktiv 88/361/EØF af 24. juni 1988 om gennemførelse af traktatens artikel 67 [artikel ophævet ved Amsterdam-traktaten] (EFT L 178, s. 5) bestemmer:

»Medlemsstaterne ophæver de restriktioner for kapitalbevægelser, der finder sted mellem valutaindlændige i medlemsstaterne, medmindre andet er fastsat i nedenstående bestemmelser. For at lette gennemførelsen af dette direktiv, klassificeres kapitalbevægelserne efter nomenklaturen i bilag I.«

4

Blandt de kapitalbevægelser, der er opregnet i bilag I til direktiv 88/361, findes i dette bilags rubrik XI kapitalbevægelser af personlig karakter, der bl.a. omfatter lån, gaver og arv.

Nationale bestemmelser

5

Artikel 1, stk. 1, i lov om afgift på personbiler og motorcykler af 1992 (Wet op de belasting van personenauto's en motorrijwielen 1992, Stb. 1992, nr. 709, herefter »1992-loven«) bestemmer, at der opkræves VM-afgift på sådanne private motorkøretøjer.

6

Ifølge 1992-lovens artikel 1, stk. 2 og 5, skal VM-afgiften betales ved registrering af motorkøretøjet i det nederlandske registreringsregister. Når en personbil eller en motorcykel, der ikke er indregistreret i Nederlandene, stilles til rådighed for en fysisk person eller juridisk person, der er

bosiddende henholdsvis hjemmehørende i Nederlandene, skal afgiften dog først betales i forbindelse med, at motorkøretøjet anvendes for første gang på det nederlandske vejnet som omhandlet i denne lov.

7

1992-lovens artikel 5, stk. 2, bestemmer, at VM-afgiften for ikke-registrerede personbiler eller motorcykler opkræves hos den, der faktisk har haft motorkøretøjet til rådighed.

8

For en personbil udgør satsen for den nævnte afgift i medfør af 1992-lovens artikel 9, stk. 1, med forbehold for de nedsættelser og forhøjelser, der er angivet i denne bestemmelse, 45,2% af nettokatalogprisen for dette køretøj. Denne pris svarer til den salgspris, som producenten eller importøren har foreslået forhandleren, med fradrag af merværdiafgiften.

9

Hvad angår nye motorkøretøjer fastsættes katalogprisen i forhold til den dag, hvor køretøjet er blevet tildelt et registreringsnummer i Nederlandene. Med hensyn til brugte motorkøretøjer fastsættes katalogprisen i forhold til det tidspunkt, hvor personbilen for første gang tages i anvendelse, uanset om denne anvendelse fandt sted på det nederlandske område.

10

Ved den første anvendelse på det nederlandske vejnet af personbiler eller motorcykler, der ikke er indregistreret i Nederlandene, og som stilles til rådighed af en fysisk eller juridisk person, der ikke er bosiddende eller hjemmehørende i denne medlemsstat, fastsætter den i hovedsagerne omhandlede nationale lovgivning, at det er katalogprisen for brugte motorkøretøjer, der finder anvendelse med henblik på betaling af VM-afgiften.

11

Med henblik på opkrævning af den nævnte afgift af disse brugte motorkøretøjer tages der hensyn til det tidsrum, i hvilket køretøjet allerede har været anvendt, idet afgiftens størrelse nedsættes med en bestemt procentsats. Indtil den 1. februar 2007 skulle afgiften betales som et endeligt engangsbeløb uden mulighed for tilbagebetaling, hvis der efter en vis periode ikke længere blev gjort brug af det pågældende motorkøretøj på det nederlandske vejnet.

Twisterne i hovedsagerne og de præjudicielle spørgsmål

12

L.A.C. van Putten og P. Mook er nederlandske statsborgere. G. Frank er tysk statsborger. De var alle bosiddende i Nederlandene på tidspunktet for de faktiske omstændigheder i hovedsagerne.

13

Under en kontrol konstaterede ansatte ved Belastingdienst (skatte- og afgiftsmyndigheden), at de sagsøgte i hovedsagerne benyttede personbiler på det nederlandske vejnet, der var indregistreret i andre medlemsstater, uden at have betalt VM-afgift. Som følge heraf blev de oplyst om, at de ved en efterfølgende kontrol ville kunne pålægges en efteropkrævning af denne afgift.

14

Under en fornyet kontrol blev de sagsøgte i hovedsagerne foreholdt de samme omstændigheder.

15

Som følge heraf blev der fremsendt en efteropkrævning i sagen på 5955 EUR til L.A.C. van Putten, på 1859 EUR til P. Mook og på 6709 EUR til G. Frank. Belastingdienst afviste de berørtes klager. Belastingdienst var af den opfattelse, at de sagsøgte i hovedsagerne havde anvendt deres motorkøretøjer i henhold til 1992-lovens artikel 1, stk. 5, således at der ved denne første anvendelse skulle betales VM-afgift i henhold til satsen og af det fulde beskatningsgrundlag i medfør af denne lovs artikel 9. Eftersom afgørelsen blev truffet før den 1. februar 2007, blev afgiften opkrævet af de sagsøgte i hovedsagerne, uden at det tidsrum, hvor disse motorkøretøjer var blevet anvendt, blev taget i betragtning.

16

Da de sagsøgte i hovedsagerne ikke fik medhold i de søgsmål, som de hver især havde anlagt, iværksatte de appel ved Gerechtshof te 's-Hertogenbosch (appelretten i 's-Hertogenbosch). Denne ret gav de sagsøgte i hovedsagerne medhold og annullerede som følge heraf de af Belastingdienst truffne afgørelser samt afgørelserne om efteropkrævning. Ifølge Gerechtshof te 's-Hertogenbosch udgjorde disse afgørelser en uberettiget hindring for retten til at færdes og opholde sig frit på medlemsstaternes område i henhold til artikel 18 EF.

17

Staatssecretaris van Financiën har indbragt sagerne for den forelæggende ret til prøvelse af de afgørelser, som Gerechtshof te 's-Hertogenbosch traf i de tre sager. Staatssecretaris finder i det væsentlige, at de relevante aspekter i de situationer, som er omhandlet i hovedsagerne, har udspillet sig inden for én enkelt medlemsstat, dvs. Nederlandene, således at disse situationer ikke er omfattet af artikel 18 EF.

18

Den forelæggende ret har bemærket, at Domstolen allerede har haft lejlighed til at tage stilling til, om VM-afgiften er forenelig med EU-retten, men at det var i forbindelse med situationer omfattet af arbejdskraftens frie bevægelighed, etableringsretten eller den frie udveksling af tjenesteydelser.

19

Derimod omhandler tvisterne i hovedsagerne fysiske personer, der er bosiddende i Nederlandene, og som i denne medlemsstat til private formål anvender et motorkøretøj, der er indregistreret i en anden medlemsstat, og som vederlagsfrit er stillet til deres disposition af fysiske personer, der er bosiddende i denne anden medlemsstat, og til hvilke de førstnævnte personer har familiemæssige eller venskabelige bånd.

20

Det er på denne baggrund, at Hoge Raad der Nederlanden har besluttet at udsætte de tre sager og forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

I sag C-578/10:

»Er der, henset til artikel [18 EF], tale om en af fællesskabsretten omfattet situation, når en medlemsstat afgiftspålægger den første anvendelse af et motorkøretøj på vejnettet på dens område, i et tilfælde hvor motorkøretøjet er indregistreret i en anden medlemsstat, er udlånt af en indbygger i denne anden medlemsstat og benyttes af en indbygger i den førstnævnte medlemsstat til at køre på denne medlemsstats område?«

I sag C-579/10:

»Er der, henset til artikel [18 EF], tale om en af fællesskabsretten omfattet situation, når en medlemsstat afgiftspålægger den første anvendelse af et motorkøretøj på vejnettet på dens område, i et tilfælde hvor motorkøretøjet er indregistreret i en anden medlemsstat, er udlånt af en indbygger i denne anden medlemsstat og benyttes af en indbygger i den førstnævnte medlemsstat til privat kørsel mellem denne medlemsstat og den anden medlemsstat?«

I sag C-580/10:

»Er der, henset til artikel [18 EF], tale om en af fællesskabsretten omfattet situation, når en medlemsstat afgiftspålægger den første anvendelse af et motorkøretøj på vejnettet på dens område, i et tilfælde hvor motorkøretøjet er indregistreret i en anden medlemsstat, er udlånt af en indbygger i denne anden medlemsstat og benyttes af en indbygger i den førstnævnte medlemsstat, der dog er statsborger i den anden medlemsstat, til privat kørsel på førstnævnte medlemsstats område?«

21

Ved kendelse afsagt af Domstolens præsident den 1. februar 2011 er sagerne C-578/10 – C-580/10 blevet forenet med henblik på den skriftlige og den mundtlige forhandling samt domsafsigelsen.

Om de præjudicielle spørgsmål

Indledende bemærkninger

22

Den forelæggende ret ønsker med sine spørgsmål, der behandles samlet, nærmere bestemt oplyst, om EU-retten, henset til artikel 18 EF, omfatter den situation, hvor en medlemsstat afgiftspålægger den første anvendelse af et motorkøretøj på det nationale vejnet af en på denne stat bosiddende person, der enten kører udelukkende på det nationale område eller såvel på dette område som på en anden medlemsstats område, når dette køretøj, der er indregistreret i en anden medlemsstat, er udlånt af en person, der er bosiddende i den sidstnævnte stat.

23

I denne forbindelse skal bemærkes, at selv om den forelæggende ret på det formelle plan har begrænset sine spørgsmål til fortolkningen af artikel 18 EF, er en sådan omstændighed ikke til hinder for, at Domstolen oplyser den om alle de momenter angående fortolkningen af EU-retten, som kan være til nytte ved afgørelsen af den sag, som verserer for den, uanset om den henviser til dem i sine spørgsmål (jf. i denne retning dom af 8.11.2007, sag C-251/06, ING. AUER, Sml. I, s. 9689, præmis 38 og den deri nævnte retspraksis).

24

De forelagte spørgsmål skal således afklares på baggrund af alle bestemmelser i traktaten og den afledte ret, der kan være relevante for det rejste problem (jf. dom af 11.7.1985, sag 137/84, Mutsch, Sml. s. 2681, præmis 10).

25

Endvidere bemærkes, at de sagsøgte i hovedsagerne ifølge den forelæggende ret blev afkrævet fuld betaling af den i hovedsagerne omhandlede afgift, uden at det tidsrum, hvor motorkøretøjerne faktisk var blevet anvendt på det nederlandske vejnet, blev taget i betragtning, og uden at disse sagsøgte kunne gøre en ret til fritagelse for eller tilbagebetaling af denne afgift gældende.

26

Dermed skal de forelagte spørgsmål opfattes således, at der hermed ønskes oplyst, om EU-retten skal fortolkes således, at den er til hinder for en medlemsstats lovgivning, hvorefter de i denne stat bosiddende personer, der har lånt et motorkøretøj, som er indregistreret i en anden medlemsstat, af en person, der er bosiddende i denne anden stat, ved den første anvendelse af dette motorkøretøj på det nationale vejnet pålægges fuld betaling af en afgift, der sædvanligvis skal betales ved indregistrering af et motorkøretøj i den første medlemsstat, uden at det tidsrum, hvor det nævnte motorkøretøj er blevet anvendt på dette vejnet, tages i betragtning, og uden at disse personer kan gøre en ret til fritagelse eller tilbagebetaling gældende.

De frie kapitalbevægelser

27

Hvad angår de bestemmelser i EU-retten, der finder anvendelse på omstændighederne i hovedsagerne, skal bemærkes, at afgiftspåleggelsen i disse sager skyldes den omstændighed, at de sagsøgte i hovedsagerne ikke har udøvet deres ret til fri bevægelighed, men at de i deres egenskab af bosiddende i Nederlandene har anvendt et motorkøretøj på det nederlandske vejnet, som er indregistreret i en anden medlemsstat, og som var udlånt til dem.

28

Med hensyn til udlån mellem statsborgere, der er bosiddende i forskellige medlemsstater, skal anvendelsesområdet for artikel 56 EF indledningsvis undersøges. I den forbindelse er det fast retspraksis, at da begrebet »kapitalbevægelser« i henhold til artikel 56, stk. 1, EF ikke er defineret i traktaten, er den nomenklatur, der er indeholdt i bilag I til direktiv 88/361, af vejledende værdi, selv om direktivet er udstedt på grundlag af EØF-traktatens artikel 69 og artikel 70, stk. 1 (EØF-traktatens artikel 67-73 er blevet erstattet af artikel 73 B-73 G i EF-traktaten, der nu selv findes i artikel 56 EF – 60 EF), idet den i bilaget indeholdte nomenklatur som anført i tredje afsnit i indledningen til bilaget ikke udtømmende definerer begrebet kapitalbevægelser (jf. bl.a. dom af 27.1.2009, sag C-318/07, Persche, Sml. I, s. 359, præmis 24 og den deri nævnte retspraksis, af 17.9.2009, sag C-182/08, Glaxo Wellcome, Sml. I, s. 8591, præmis 39, af 15.10.2009, sag C-35/08, Busley og Cibrian Fernandez, Sml. I, s. 9807, præmis 17, samt af 10.2.2011, sag C-25/10, Missionswerk Werner Heukelbach, Sml. I, s. 497, præmis 15).

29

Domstolen har således allerede fastslået, at arv og gaver, der henhører under afsnit XI i bilag I til direktiv 88/361 med overskriften »Kapitalbevægelser af personlig karakter«, udgør kapitalbevægelser som omhandlet i artikel 56 EF med undtagelse af de tilfælde, hvor de afgørende elementer ved arven eller gaven er begrænset til en medlemsstat (jf. dom af 31.3.2011,

sag C-450/09, Schröder, Sml. I, s. 2497, præmis 26 og den deri nævnte retspraksis). Det samme gælder for lån, der henhører under samme rubrik i bilag I til det nævnte direktiv.

30

I situationer som de i hovedsagerne omhandlede er det ubestridt, at de afgørende elementer ved retsforholdet mellem ejeren og brugeren af et motorkøretøj ikke udspiller sig inden for én enkelt medlemsstat, uagtet at den i hovedsagerne omhandlede nationale bestemmelse alene er rettet mod personer, der er bosiddende i Nederlandene. VM-afgiften skal nemlig betales af de personer, der er bosiddende i denne medlemsstat, og som anvender et motorkøretøj på det nationale vejnet, selv om der alene er tale om en anvendelse i en kort periode af køretøjer, der er indregistrerede i en andre medlemsstater, i forbindelse med et vederlagsfrit lån mellem de nævnte personer og personer, der er bosiddende i andre medlemsstater.

31

Det skal endvidere undersøges, om retsforholdet i hver af hovedsagerne, dvs. det vederlagsfrie grænseoverskridende udlån af et motorkøretøj, kan kvalificeres som kapitalbevægelser som omhandlet i artikel 56 EF og navnlig som lån henhørende under rubrik XI i bilag I til direktiv 88/361.

32

I denne forbindelse skal det først fastslås, at »lån« er omfattet af den nævnte rubrik, uanset om det er præciseret, om de er mod vederlag, er vederlagsfrie, eller deres særlige formål er angivet.

33

Hvad dernæst angår gaver, har Domstolen allerede haft lejlighed til at fastslå, at der ved afgørelsen af, om en medlemsstats skattemæssige behandling af bestemte transaktioner er omfattet af bestemmelserne om de frie kapitalbevægelser, ikke skal sondres mellem pengetransaktioner og transaktioner vedrørende naturalier (jf. Persche-dommen, præmis 26).

34

Endelig fremgår det af inkluderingen af arv under rubrik XI i bilag I til direktiv 88/361, at den omstændighed, at en transaktion er vederlagsfri, ikke i sig selv er til hinder for, at transaktionen kvalificeres som kapitalbevægelser som omhandlet i artikel 56 EF.

35

Hertil kommer, at vederlagsfri tilrådighedsstillelse af et motorkøretøj med henblik på anvendelse heraf udgør en fordel, der repræsenterer en bestemt økonomisk værdi, som svarer til omkostningerne til brug af et tilsvarende udlejningsmotorkøretøj af samme varighed.

36

Heraf følger, som generaladvokaten har bemærket i punkt 31 i forslaget til afgørelse, at et vederlagsfrit grænseoverskridende udlån af et motorkøretøj udgør kapitalbevægelser som omhandlet i artikel 56 EF.

Spørgsmålet, om der foreligger en begrænsning af de frie kapitalbevægelser og en mulig begrundelse herfor

Indledningsvis bemærkes, at med forbehold af visse undtagelser, der ikke er relevante i de foreliggende hovedsager, er beskatningen af motorkøretøjer ikke blevet harmoniseret på EU-plan. Medlemsstaterne kan derfor frit udøve deres beskatningsbeføjelse inden for dette område under overholdelse af EU-retten (jf. dom af 21.3.2002, sag C-451/99, Cura Anlagen, Sml. I, s. 3193, præmis 40, af 15.9.2005, sag C-464/02, Kommissionen mod Danmark, Sml. I, s. 7929, præmis 74, af 15.12.2005, forenede sager C-151/04 og C-152/04, Nadin og Nadin-Lux, Sml. I, s. 11203, præmis 40, og af 23.2.2006, sag C-232/03, Kommissionen mod Finland, præmis 46, samt kendelse af 27.6.2006, sag C-242/05, van de Coevering, Sml. I, s. 5843, præmis 23, og af 22.5.2008, sag C-42/08, Ilhan, præmis 17, og af 24.10.2008, sag C-364/08, Vandermeir, Sml. I, s. 8087, præmis 22).

I overensstemmelse med 1992-loven skal VM-afgiften for så vidt angår personbiler og motorcykler, der ikke er indregistreret i Nederlandene, og som stilles til rådighed for en person, der er bosiddende i denne medlemsstat, betales fra den første anvendelse af disse køretøjer på det nederlandske vejnet. VM-afgiften skal betales af den person, der faktisk har haft køretøjet til rådighed.

Da den vigtigste faktor ved udlån består i evnen til at anvende den lånte genstand, må det fastslås, at den i hovedsagerne omhandlede nationale lovgivning bevirker, at vederlagsfrie grænseoverskridende udlån af et motorkøretøj pålægges afgift, idet personer, der er bosiddende i Nederlandene, i henhold til denne lovgivning pålægges at betale afgift ved den første anvendelse af et motorkøretøj på det nederlandske vejnet, der er indregistreret i en anden medlemsstat, hvilket ligeledes gælder i det tilfælde, hvor dette motorkøretøj udlånes vederlagsfrit af en i en anden medlemsstat bosiddende person.

Derimod pålægges vederlagsfrit udlån af et motorkøretøj ikke denne afgift, når det omhandlede motorkøretøj er indregistreret i Nederlandene. En sådan, i det mindste tilsyneladende, forskellig behandling, alt efter i hvilken stat det lånte køretøj er indregistreret, kan dermed gøre disse kapitalbevægelser over grænserne mindre tiltrækkende, idet personer, der er bosiddende i Nederlandene, afholdes fra at tage imod lån af et motorkøretøj, der er indregistreret i en anden medlemsstat, som de tilbydes af personer, der er bosiddende i denne anden medlemsstat. Det udgør således bl.a. restriktioner for kapitalbevægelser i henhold til denne bestemmelse, at en medlemsstat træffer foranstaltninger, som kan afholde medlemsstatens borgere fra at optage lån eller foretage investeringer i andre medlemsstater (jf. i denne retning dom af 26.9.2000, sag C-478/98, Kommissionen mod Belgien, Sml. I, s. 7587, præmis 18 og den deri nævnte retspraksis).

En sådan national lovgivning udgør derfor en restriktion for de frie kapitalbevægelser som omhandlet i artikel 56, stk. 1, EF.

Det skal imidlertid undersøges, om der reelt består en sådan forskellig behandling, og om den i bekræftende fald ikke desto mindre kan anses for forenelig med traktatens bestemmelser om frie

kapitalbevægelser.

43

Det følger af Domstolens praksis, at princippet om forbud mod forskelsbehandling – uanset om det støttes på artikel 12 EF eller på artikel 39 EF, 43 EF eller 56 EF – kræver, at ensartede situationer ikke behandles forskelligt, og at forskellige situationer ikke behandles ens (jf. i denne retning dom af 20.1.2011, sag C-155/09, Kommissionen mod Grækenland, Sml. I, s. 65, præmis 68 og den deri nævnte retspraksis).

44

Det skal herefter først undersøges, om situationen for en i Nederlandene bosiddende person, der anvender et motorkøretøj på det nederlandske vejnet, der er indregistreret i denne medlemsstat, og som stilles vederlagsfrit til rådighed, under sådanne omstændigheder som de i hovedsagerne omhandlede, er objektivt sammenlignelig med situationen for en i Nederlandene bosiddende person, der under de samme betingelser anvender et motorkøretøj, der er indregistreret i en anden medlemsstat. Antages det, at en sådan situation er sammenlignelig, skal det dernæst undersøges, om der er tale om samme behandling, eller i det tilfælde, hvor behandlingen er forskellig, om en sådan forskel er begrundet i et tvingende alment hensyn, og endelig om den omhandlede foranstaltning overholder proportionalitetsprincippet.

45

Selv om det er korrekt, at indehaverne af de i Nederlandene indregistrerede motorkøretøjer allerede har betalt VM-afgift ved registreringen af motorkøretøjet i det nederlandske register for motorkøretøjer, forholder det sig ikke desto mindre således, at disse motorkøretøjer i princippet i det væsentlige skal anvendes varigt på denne medlemsstats område eller faktisk anvendes på denne måde.

46

Domstolen har imidlertid allerede fastslået, at en medlemsstat kan opkræve registreringsafgift af et køretøj, der er indregistreret i en anden medlemsstat, når køretøjet i det væsentlige skal anvendes varigt på førstnævnte medlemsstats område eller faktisk anvendes på denne måde (jf. bl.a. Cura Anlagen-dommen, præmis 42, dommen i sagen Kommissionen mod Danmark, præmis 75-78, i sagen Nadin og Nadin-Lux, præmis 41, og i sagen Kommissionen mod Finland, præmis 47, samt van de Coevering-kendelsen, præmis 24, og Vandermeir-kendelsen, præmis 32).

47

Er disse betingelser ikke opfyldt, er det i en anden medlemsstat indregistrerede køretøjs tilknytning til en medlemsstat mindre, hvorfor en anden begrundelse for den omhandlede hindring er nødvendig (jf. dommen i sagen Kommissionen mod Danmark, præmis 79, og i sagen Kommissionen mod Finland, præmis 48, samt van de Coevering-kendelsen, præmis 26, og Vandermeir-kendelsen, præmis 33).

48

Det fremgår imidlertid af forelæggelsesafgørelserne, at de sagsøgte i hovedsagerne skulle betale det fulde beløb af VM-afgiften, hvorved dette beløb blev beregnet, uden at det tidsrum, hvor de omhandlede motorkøretøjer var blevet anvendt, blev taget i betragtning, og uden at brugerne af disse motorkøretøjer kunne gøre en ret til fritagelse for eller tilbagebetaling af denne afgift gældende. Det fremgår imidlertid ikke af de sagsakter, der er fremlagt for Domstolen, at disse

motorkøretøjer i det væsentlige skal anvendes varigt på Nederlandenes område eller faktisk anvendes på denne måde.

49

Det tilkommer derfor den forelæggende ret at tage stilling til varigheden af det i hovedsagerne omhandlede lån og til, hvorledes de lånte motorkøretøjer faktisk anvendes (jf. i denne retning van de Coevering-kendelsen, præmis 25).

50

Hvis de i hovedsagerne omhandlede motorkøretøjer, der ikke er indregistrerede i Nederlandene, således i det væsentlige skal anvendes varigt på Nederlandenes område eller faktisk anvendes på denne måde, er der reelt ikke tale om forskellig behandling af en person, der er bosiddende i Nederlandene, og som vederlagsfrit anvender et sådant motorkøretøj, i forhold til en person, der under de samme betingelser anvender et motorkøretøj, der er indregistreret i denne medlemsstat, eftersom det sidstnævnte motorkøretøj, der ligeledes i det væsentlige skal anvendes varigt på Nederlandenes område, allerede har været undergivet VM-afgift ved indregistreringen i Nederlandene.

51

Under disse omstændigheder er kravet om VM-afgift ved første anvendelse på det nederlandske vejnet af motorkøretøjer, der ikke er indregistreret i Nederlandene, begrundet i lighed med den afgift, der skal betales ved indregistrering af motorkøretøjet i Nederlandene, nævnt i denne doms præmis 46, for så vidt som den nævnte afgift tager køretøjets værdiforringelse på tidspunktet for denne første anvendelse i betragtning, hvilket synes at følge af 1992-loven.

52

Hvis de i hovedsagerne omhandlede motorkøretøjer i det væsentlige ikke skal anvendes varigt på Nederlandenes område eller faktisk ikke anvendes på denne måde, vil der, som det fremgår af denne doms præmis 47, derimod være tale om en reel forskellig behandling af de to kategorier af personer, der er nævnt i denne doms præmis 50, og den omhandlede afgiftspålæggelse vil ikke være begrundet. Under sådanne omstændigheder vil de omhandlede motorkøretøjers tilknytning til det nederlandske område nemlig ikke være tilstrækkelig til at begrunde pålæggelsen af en afgift, der sædvanligvis skal betales ved indregistrering af et motorkøretøj i Nederlandene.

53

Såfremt det antages, at en sådan forskellig behandling i givet fald kan være begrundet i et tvingende alment hensyn, skal afgiften ligeledes overholde proportionalitetsprincippet (jf. i denne retning van de Coevering-kendelsen, præmis 27 og den deri nævnte retspraksis).

54

For så vidt som det for det første ikke fremgår af forelæggelsesafgørelserne, at det i forbindelse med tvisterne i hovedsagerne blev fastslået, om de omhandlede motorkøretøjer i det væsentlige skal anvendes varigt på Nederlandenes område eller faktisk anvendes på denne måde, og da for det andet hverken den forelæggende ret eller den nederlandske regering har fremført andre almene tvingende hensyn, der kan begrunde den omhandlede restriktion, må det fastslås, at artikel 56 skal fortolkes således, at den er til hinder for en medlemsstats lovgivning, hvorefter de i denne stat bosiddende personer, der har lånt et motorkøretøj, som er indregistreret i en anden medlemsstat, af en person, der er bosiddende i denne anden stat, ved den første anvendelse af

dette motorkøretøj på det nationale vejnet pålægges fuld betaling af en afgift, der sædvanligvis skal betales ved indregistrering af en bil i den første medlemsstat, uden at det tidsrum, hvor denne bil er blevet anvendt på dette vejnet, tages i betragtning, og uden at denne person kan gøre en ret til fritagelse eller tilbagebetaling gældende, når det nævnte motorkøretøj hverken i det væsentlige skal anvendes varigt på førstnævnte medlemsstats område eller faktisk anvendes på denne måde.

55

Da hovedsagerne er omfattet af artikel 56 EF, er det ikke nødvendigt at tage stilling til fortolkningen af artikel 18 EF.

56

På baggrund af det ovenfor anførte skal de forelagte spørgsmål besvares med, at artikel 56 EF skal fortolkes således, at den er til hinder for en medlemsstats lovgivning, hvorefter de i denne stat bosiddende personer, der har lånt et motorkøretøj, som er indregistreret i en anden medlemsstat, af en person, der er bosiddende i denne anden stat, ved den første anvendelse af dette motorkøretøj på det nationale vejnet pålægges fuld betaling af en afgift, der sædvanligvis skal betales ved indregistrering af en bil i den første medlemsstat, uden at det tidsrum, hvor denne bil er blevet anvendt på dette vejnet, tages i betragtning, og uden at denne person kan gøre en ret til fritagelse eller tilbagebetaling gældende, når det nævnte motorkøretøj hverken i det væsentlige skal anvendes varigt på førstnævnte medlemsstats område eller faktisk anvendes på denne måde.

Sagsomkostningerne

57

Da sagens behandling i forhold til hovedsagernes parter udgør et led i de sager, der verserer for den forelæggende ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagens omkostninger. Bortset fra nævnte parters udgifter kan de udgifter, som er afholdt i forbindelse med afgivelse af indlæg for Domstolen, ikke erstattes.

På grundlag af disse præmisser kender Domstolen (Tredje Afdeling) for ret:

Artikel 56 EF skal fortolkes således, at den er til hinder for en medlemsstats lovgivning, hvorefter de i denne stat bosiddende personer, der har lånt et motorkøretøj, som er indregistreret i en anden medlemsstat, af en person, der er bosiddende i denne anden stat, ved den første anvendelse af dette motorkøretøj på det nationale vejnet pålægges fuld betaling af en afgift, der sædvanligvis skal betales ved indregistrering af et motorkøretøj i den første medlemsstat, uden at det tidsrum, hvor det pågældende motorkøretøj er blevet anvendt på dette vejnet, tages i betragtning, og uden at denne person kan gøre en ret til fritagelse eller tilbagebetaling gældende, når samme motorkøretøj hverken i det væsentlige skal anvendes varigt på førstnævnte medlemsstats område eller faktisk anvendes på denne måde.

Underskrifter

(*1) Processprog: nederlandsk.